

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Qui legit, intelligat. Qui quod legit, intelligere negligit, negligentia suæ
pœnas legit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

continebant. Divino nempe iudicio res pendere debent, seu rerum major aut minor gravitas aestimari.

AD SECUNDAM vero propositionem:

Sed nullum est gravius lethali peccato malum.

Sive illud in se consideres, prout æquus divini iudicii lance pendendum est; sive in bonis quibus animam privas, & in miserandam solitudinem, vastitatem, ac desolationem adigis: sive in damnis temporalibus & æternis quæ seculum infert: Vide in appendice ad Missiones in 3. p. post Hebdomadam undecimam, capite decimo tertio; ubi hæc fusius exponuntur: unde Veritas evidenter patet, quod quicquid abomi-

nandum desolata civitate acciderit, nulla tam gravis abominatio desolationis quam lethale peccatum. Mala simul omnia conferantur, nihil tale est malum quam offensa Dei. Vide & pro veniali peccato in 2. p. Fer. 6. Hebdom. 1. post octavas Paschæ. Et ibid. Sabbato Hebdom. 3. Praxis vero est illud sentire & dicere quod Phaltes regius, *Iniquitas odio habui & abominatus sum. Omnem viam iniquitatis odio habui.* Quemadmodum aliquod, inquit S. Augustinus immanissimum marini itineris saxum declinabit, ubi tam pretiosarum rerum necesse est pati naufragium. Quod ut non contingat, longe inde velificat qui in ligno crucis cum mandatorum divinarum oneribus navigat.

Pf. 118.

Qui legit intelligat.

VERITAS PRACTICA.

Qui quod legit intelligere negligit, negligentia suæ poenas legit.

SENSVS & RATIO EST. Quod qui legit observanda, nec habet animum observandi quæ legit, peccat peccato negligentia & peccati sui debitas poenas legit.

Sed qui negligit intelligere quod legit, non habet animum observandi ea quæ legit.

Ergo & peccat & negligentia sua poenas legit, quas ut evitet, audiat Christum admonentem, Qui legit, intelligat.

CUM Christus Dominus de futura loquens abominatione desolationis dixisset eam esse quæ à Daniele Propheta quondam prædicta est, statim addidit, qui legit intelligat, quia subobscurum erat quid illa significarent Prophetæ verba, idcirco admonet ne leviter & præpropere ut solet fieri, legantur, sed studiosè, diligenter, & tam accuratè ut intelligantur, & inde fructus colligatur. Quod sanè monitum ad alia quæ legimus vel ex sacris libris vel ex aliis quos spirituales vocamus, transferri potest, & inde contra solitam plurimorum negligentiam qui transeunt omnia legunt, saluberrima Veritas elici, *Ut qui quod legit, negligit intelligere, timeat ne perire sui poenas legat.*

Scelus est autem præcipuè de his quæ præcepta morum continent & quæ ira veniunt in praxim & in observationem, ut eorum prætermisio possit esse culpabilis; tunc planè Veritas *Hayneusius Pars quarta,*

locum habet, & sic aperte ac breviter declaratur, quia qui legit sibi observanda, nec habet animum ea observandi, peccat vel peccato particulari quod his opponitur quæ tum legit, vel peccato generali quod dicitur negligentia, quæ negligimus quæ sunt nostræ salutis & perfectionis, cuius si studiosi essemus ut par est, statim atque cognoscimus quid ad illam spectet, tota mente atque ambabus ut dici solet ulnis amplecteremur. Quod præclare admodum significavit Ecclesiasticus cum dixit, *Verbum sapiens Eccl. 21. quo locumque audierit, scelus laudabit & ad se adiciet; audivit luxuriosus & displicebit illi, & projiciet illud post dorsum suum.* Quod etiam referri potest illud Ecclesiasticæ, *qui timor Dei, Eccl. 7. nihil negligit.* Atque illud etiam Apocalypsis, *Apo. 3. In mente habe, qualiter acciperis, & audieris, & serva.* Quamobrem hinc illud evidens est quod qui hunc animum in legendo non habet, planè negligens habeatur.

Et quod aliud habet propositio, non minus evidenter sequitur quod suæ negligentia poenas legit, quas nempe passim Scripturæ denunciant, ut cum in Proverbiis dicitur, *qui negligit Prov. 19. viam suam mortificabitur:* Et manifestè Apoc. Hebr. 2. *stolus, propterea, inquit, abundantius oportet observare nos ea quæ audivimus, ne fortè perfluamus. Si enim qui per angelos dictus est sermo, factus est firmus, & omnis pravitas & inobedientia accipit justam retributionem, quomodo nos effugiemus, si tantam neglexerimus salutem?*

SED, quæ est altera & præcipua propositio, qui quod legit, negligit intelligere, non habet animum observandi ea quæ legit. Habet enim

animum planè oppositum; Nam hoc ipso quo negligit intelligere, non vult observare, cum ad observationem sit ita opus intelligentia, ut qui observanda non intelligat non observet; & qui nolit ea intelligere, nolit ea observare. Sicut enim intelligentia medium quoddam est ad observantiam, ita negligentia sive ignorantia quæ ex negligentia provenit, obex quidam est ne observetur quod legitur. Qui ponit autem obicem observandi aliquid, planè non habet animum illud observandi. Unde illa sunt tam frequenter repetita ex Scripturis: Noliut intelligere ut bene ageret. Qui dixerunt Deo, recede à nobis & scientiam viarum tuarum nolumus. Quod autem non excusetur talis ignorantia quæ est voluntaria, & eorum quæ sciti debent & possunt, habes fusè alibi demonstratum. Vide in 2. p. die 25. Martii, ad verba illa Beatæ Virginis, quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco, ubi hæc exhibetur Veritas:

Frustra Beatam Virginem oras, si non quæris sicut illa quod ignoras.

Ex quibus patet Veritas, & diligenter indagandum quàm multa sint in Evangelio quæ occurrunt in singulos penè legenda dies, quæ vix adhuc intelligis, & quoties ea legisti, toties ea intelligere neglexisti. Adhuc & vos sine intellectu estis? An satis probè hæc capis? Quod altum est hominibus, abominatio est ante Deum, NISI efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum caelorum. Qui non est mecum, contra me est. Si oculus tuus dexter scandalizat te, erue eum. Cum enim tam aperte his & similibus vitæ contadicis, non aliunde provenit quàm quod nolis te illis conformare, vel non intelligas quomodo aliter te his conformare possis. Intellige qua dico, inquit Apostolus, dabit enim tibi Dominus in omnibus intellectum, quasi hoc tibi diceretur, intellige quæ dico ad te ipsum cognoscendum quàm longè erres ab his quæ legis & audis ex verbis Domini. Tum verò, si quod est, fatearis & velis respicere ac te magis Evangelio conformare, dabit tibi Dominus in omnibus intellectum, ut quod leges intelligas: Super senes intellexi, quia mandata tua quæsi vi.

Quod eleganter admodum prolequitur S. Gregorius ad illa verba Job: Bibent sitientes divitias ejus. SÆPE stultus habet interni liquoris fontem, sed non bibit, quia ingenium quidem

intelligentia accipit, sed tamen Veritatis sententias cognoscere legendo contemnit; scit, quia intelligere studendo praveat, sed ab omni doctrina studio fastidians cessat. Divitia quoque mentis, sunt verba sacra locutionis: sed his divitiis stultus oculus aspiciit, & in ornamento sui usum minimè assumit, quia verba legis audiens, magna quidem esse considerat: sed ad comprehendenda hæc nullo studio amoris elaborat. At contra alius suum habet, ingenium non habet; amor ergo hunc ad meditantium pertrahit, sensus hebetudo contradicit, & sape hoc in divina legis eruditione, quandoque studendo intelligit, quod per negligentiam ingeniosus nescit. Hujus ergo stulti divitias sitientes bibunt, dum præcepta Dei qua ingeniosi fastidientes nesciunt, hebetes amantes assurguntur. In his nimirum tenebras hebetudinis illustrat oculus amoris: Nam hoc tardioribus suis aperit, quod velocioribus fastidium claudit.

Vide in 2. p. Fer. 2. Pentecostes, ad hanc Veritatem tibi expositam:

Quod intellectus confert actioni, hoc actio refert intellectui.

Ne tamen curiosus in aliis speculativis & quæ non ita ducunt ad praxim, velis immorari; præsto est in eadem parte proposita Veritas:

Non est prius intelligendum ut credas, sed primò credendum est ut post intelligas.

Tunc qui in Iudæa sunt, fugiant ad montes.

Ut saluti suæ scilicet consulant, tutiora sunt enim montana loca quàm plana & campestria.

Et qui in tecto non descendat tollere aliquid de domo sua.

Habebant Judæi tecta plana in quibus versari, operari & quilibet agere soliti erant; Momentum verò ne inde descendant in inferiorem domum sed aliunde foras sese proripiant, ut quàm maturè fieri poterit, sibi fuga propiciant.

Et

Pf. 35.
Job. 23.

Matth. 15.
Luc. 16.
Matth. 18.
Luc. 11.

Matth. 5.

2. Tim. 2.

Pf. 118.

Job. 5.

L. 6. Mor.

e. 5.

Fr. 2.
Hic. 4.
post
John.

Et qui in agro, non revertatur tollere tunicam suam.

In 1. parte, Die 5. Januarii.

Ne videlicet retardetur, sed rectâ fugam in-
eat.

Quò longius differes, difficultatem
difficilius tolles.

**Va autem pregnantibus in diebus il-
lis.**

*In 1. parte, Feria 2. Hebdom. 4. post Epiphani-
am.*

Quia impediuntur à fuga, cum uterum ge-
runt mulieres, aut infantulos sinu portant, qui-
bus lac præbent.

Periculum in mora.

*In 1. parte, Die 6. Decembris. Et in 4. parte,
Dominica 23.*

**Orate autem ut non fiat fuga vestra
hyeme vel Sabbato.**

si tentatorem permiseris ingredi, non
se permittet egredi.
Facilius excluditur, quam ejicitur.

Quia hyeme tempus est incommodum fu-
gæ, propter dies breviores, aërem siigidiorum
& iter magis lalentum. Non licebat autem
Sabbato longum iter agere.

In 2. parte, Dominica 1. Quadragesima.

Quorum omnium verborum sensus & finis
est ut quando Romani adventabunt obsessuri
civitatem Jerusalem, statim sine mora fugiant si
se salvos velint, quia tanta erit obsessæ urbis ve-
xatio, ut nullis tunc sit securum in ea permane-
re.

Si dum adest occasio, virtus abest; vix
unquam virtus aderit.

*In 2. parte, Feria 2. Hebdom. 2. in Quadra-
gesima.*

Quæ in moralem sensum traducta, planè si-
gnificant, maturandam esse vitiorum fugam,
non differendam poenitentiam, seu conversio-
nem in melius, seu bonorum desideriorum exe-
cutionem propter instantes undequaque hos-
tes, quibus si permittat Deus animum obsideri
ut sæpè fit, tum miserandum in modum vexa-
bitur, nec erit saluti tutum præsidium in poe-
nam dilationis.

Præcipitatio animi in statu vitæ deli-
gendo, præcipitium est anima.

Non evitat præcipitium sed mutat, qui
ne nimis sit præceps, nimis est len-
tus.

*In 2. parte, in fine, Consideratione 1. & 2. de
sensibus.*

Quò referuntur hæ Veritates, jam alibi decla-
ratæ :

Quò minus potes reddere quæcunque
debes, eò magis ac celerius debes
reddere quæcunque potes.

In 3. p. Feria 2. Hebdomada 1.

**Quidquid offerendum Deo sciet vera
Devotio, differre nesciet.**

In 1. p. Feria 2. Hebdom. 4. in Adventu.

Affectum probat effectus.

In 3. parte, Feria 2. Hebd. 5.

**Sicut discursum nostri intellectus sta-
tim sequi debet affectus voluntatis :
ita & affectum effectus seu execu-
tio.**

In 1. parte, die 29. Decembris.

Quod videris tibi velle, velles quidem,
sed verè non vis.

In 3. p. Feria 2. Hebdom. 12.

**Dum lucet ambulandum, ne tenebræ
fiant.**

Erit tunc tribulatio magna, qualis
non fuit ab initio mundi, &c.

Ecce prædixi vobis.

Yy 2

Quan.

Quantum obest adversitas improvisa,
tantum praevisa prodest.

In 2. p. Fer. 6. Sexagesima.

Quae viventi res fuit gratior, haec fiet

morienti gravior.

In 2. p. Fer. 4. Cinerum. Et vide in hac parte, sequentem Hebdomadam, ubi de preparatione ad mortem, seu de vigilantia contra hostes animae.

Statim post tribulationem dierum illorum Sol obscurabitur, &c.

Cum dies illi quorum hic tribulatio describitur non sint tantum dies Antichristi qui paulo ante secundum Christi adventum Christianos persequetur, sed dies illi sint, ut plures ajunt interpretes, quibus eversa Hierosolymorum civitate & dispersis hinc inde per universum terrarum orbem Judaeis, tanta illorum exiit tribulatio quanta unquam fuerit maxima; quid est quod Dominus ait, *statim post tribulationem dierum illorum signa futuri iudicii proditura*, cum jam ab illis diebus supra mille sexcenti & plures anni effluxerint, neque dum tamen signa illa prodierint? Mirum id sane & scitu dignum. Duplex affertur ratio. Prima quod ita suos omnes Christus velit vivere quasi jam jam mortuos & iudicandos, quod tota sequente Hebdomada, ex ipsius Domini verbis patebit evidenter.

Secunda, quod quantumcunque spatiosum videatur hoc tempus, tam breve tamen & tam modicum est si coram Deo spectetur & cum aeternitate comparetur, ut recte à Christo dicatur, *statim post tribulationem dierum illorum* qui jam à multis annis elapsi sunt, futurum illud quod adhuc expectamus iudicium. Sic S. Petrus, *unū hoc*, inquit, *non lateat vos, charissimi, quod unus*

dies apud Dominum sicut mille anni, & mille anni sicut dies unus. Sic & S. Joannes, *filioli novissima hora est*, Et ne quis dubitet, iterum repetens, *scimus*, inquit, *quia novissima hora est*, hoc totum scilicet tempus quod nondum finitum est sed quod tandem finiet, & quod ubi finitum est, tam cito pertransisse cognoscitur ut qui vixerunt clament: *nos nati continuo desimus esse.*

Denique dum verba illa Domini explicarentur in 2. parte. Domin. 3. post Pascha: *Modicum & non videbitis me & iterum modicum & videbitis me.* Sic Divum Augustinum de futuro iudicio, jam audivimus esse interpretatum ut diceret, *Modicum est hoc totum spatium quo praesens pervolat saeculum.* Quamobrem quae illic habentur Veritates huc apte referri possunt contra eos qui diuturnitate vitae longioris, nullo venturi iudicii metu moventur.

Nil tam modice creditur, quam modicum vitae tempus, cum nil tamen sit tam credibile.

Ex modico illo quo vivis tempore, plus etiam vitae perdis, quam vivas.

Tunc parebit signum filii hominis in caelo, & tunc plangent omnes tribus terrae.

Hoc signum, signum esse Crucis quod obscuratis Sole & Luna parebit in caelo splendide; sic interpretantur omnes Patres ut universa id profiteatur Ecclesia: *Hoc signum Crucis erit in caelo, cum Dominus ad iudicandum venerit.* Cur autem plangent omnes dum hoc parebit signum, manifestari potest hanc Veritate proposita:

Quam aperte parebit signum crucis in iudicio, tam aperte patebit cur plangent iudicandi.

RATIO EST. Quia tam aperte patebit cur plangent iudicandi quam apertum illud erit propter quod se videbunt iudicandos.

Sed quam aperte parebit signum Crucis, tam apertum illud erit propter quod se videbant iudicandos.

Ergo & cur plangent patebit; Quod modo tamen nihil si vellent, plangerent.

PRIMA propositio difficultatem non habet; ad plenioram tamen ejus intelligentiam, tria possent breviter declarari. Primum, licet de

omni-